

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΞΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρουνται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἁπάσι τοῖς κ. κ.
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ'
ἐκάστην ἀπὸ 10-12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ
τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου
γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς
ὀκτῶ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα
εὐθύνεται ἡ συντάξις αὐτῶν
Κ. ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ
Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρό-
γραφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ
δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπό-
γραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν
διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης
δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγ-
γελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυ-
ρίας γίνεται δεκτὴ.
Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυν-
σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι
γραμματοσήμον 50 λεπτῶν
πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τί νὰ γείνη; — Balzal, μητέρα καὶ υἱὸς (ὑπὸ δος Εἰρήνης Νικο-
λαΐδου κατὰ μετάφρ.). — Ἀπὸ τὸ ταξίδι μου. — Γλωσσικὴ αὐτοβιο-
γραφία Παύλου Νιρβάνα. — Χωρὶς ὄνομα. — Ἀλληλογραφία. — Συν-
ταγή. — Εἰδοποιήσεις. — Ἐπιφυλλίς: Κάμρεν Σιλβερ: Pierre Loti.

ΤΙ ΝΑ ΓΕΙΝΗ;

Μία μικρὰ συνωμοσία, ἑνὸς σύνδεσμος γυναικῶν κατὰ τοῦ
χαρτοπαίγιου. Αἱ νέαι γυναῖκες ἰδίᾳ καὶ τὰ κορίτσια πρέπει
νὰ ἐξαναστοῦν, νὰ ἐπαναστατήσουν κατὰ τοῦ κατκστερπι-
κοῦ αὐτοῦ συρμοῦ τῶν κοινωνικῶν συγκεντρώσεων.

Ἐλέχθη πολλάκις καὶ ἐγράφη ἀκόμη συχνότερα, ὅτι αἱ γυ-
ναῖκες εἶναι ἡ ὀπισθοφυλακὴ, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς ἔταξεν εἰς
τὴν ἀνθρωπότητα, ὡς δύναμιν νέαν, ἀκμαίαν καὶ ἀνεκμετάλ-
λευτον, ὅπως σώσῃ ὅ,τι εἶναι δυνατόν νὰ σωθῇ. Καὶ πραγ-
ματικῶς κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας αἱ γυναῖκες τοῦ
κόσμου ὅλου συνετάχθησαν εἰς τάγματα καὶ συντάγματα εἰ-
ρηνικά, ἀγαθοποιά, εὐεργετικά, παρεμποδίζοντα τὰς κατα-
στροφὰς καὶ θεραπεύοντα ὅλα τὰ κακά, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπο-
κύπτει καθ' ἡμέραν περισσότερο ἢ πολὺ κουρασμένη καὶ
ἐξηντλημένη ἀνθρωπότης.

Ἡ κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ εἰρηνικὴ ἐκστρατεία τῶν γυναι-
κῶν, ἡ ὁποία ἀριθμεῖ σήμερον πέντε ἑκατομμύρια μέλη ἀνὰ
τοὺς δύο κόσμους, ἔφερον ἤδη πρὸ πολλοῦ τὰ εὐεργετικά της
ἀποτελέσματα. Ἐκ τῶν πέντε αὐτῶν ἑκατομμυρίων μελῶν,
τὰ τρία εἶναι ἄνδρες καὶ γυναῖκες, οἱ ὁποῖοι ἔπιναν καὶ οἱ
ὁποῖοι ἐθεραπεύθησαν ἀπὸ τὸ πάθος αὐτό, χάρις εἰς τὰς ἐνερ-

γείας καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα αἱ πρωτοστάτριαι
τῆς εὐεργετικῆς αὐτῆς κινήσεως ἔθεσαν εἰς ἐνέργειαν.

Αἱ γυναῖκες αὐταί, εἴτε ὡς ἱεροκήρυκες ἀπὸ τοῦ ἐκκλησια-
στικοῦ βήματος, εἴτε ὡς ἰατροί, εἴτε ὡς μητέρες καὶ σύζυγοι
καὶ ἀδελφαὶ καὶ φίλαι, εἴτε ὡς συγγραφεῖς καὶ δημοσιογρά-
φοι, ἔγραψαν, εἶπεν, ἐδίδαξαν, ἐκήρυξαν μὲ τόσον ζῆλον καὶ
φανατισμὸν καὶ μὲ τόσην ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ ἔργον των, ὥστε
ἡ ἀρχικῶς μικρὰ ὁμάς των, τὴν ὁποίαν τὸ πῖνον καὶ μὴ κοι-
νὸν ὑπεδέχθη μὲ εἰρωνικὰ γέλοια, νὰ ἔχῃ γίνει σήμερον τὸ με-
γαλῆτερον καὶ πλουσιώτερον σωματεῖον τοῦ κόσμου.

Εἰς ἑκατοντάδας πολλάς ἀνέρχονται αἱ λέσχαι καὶ τὰ καφ-
φενεῖα, τὰ ὁποῖα αὐταὶ ἱδρυσαν, ἢ που κατῴρθωσαν νὰ κλείσουν
ταβέρνας καὶ ζυθιπωλεῖα, καὶ εἰς τὰ ὁποῖα προσφέρουν γάλα,
θερμὸν τείον, λεμονάδας θερμάς, σιρόπια ἀρωματικά. Τὰ κέντρα
αὐτὰ στολιζόνται μὲ εἰκόνας, παρμένεες ἀπὸ τὴν φυσιολογικὴν
καὶ πνευματικὴν κατάστασιν τοῦ ὄργανισμοῦ τῶν ἀλκοολικῶν
καὶ ἀπὸ βιβλιοθήκας, ἐφημερίδας καὶ περιοδικά, εἰς τὰ ὁποῖα
ἐκτίθενται τὰ κληρονομικὰ ἀποτελέσματα σειρᾶς ὕλης γενεῶν
τῶν ἐκφύλων τούτων. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ἡ προπαγάνδα
γενικεύεται καὶ ὅτι ἡ στατιστικὴ τῶν οἰνοπλύγων ὀλιγοστεύει
κατὰ χιλιάδας εἰς κάθε ἀπογραφὴν.

Ὅ,τι ἔγινε διὰ τὸν ἀλκοολισμὸν ἡμπορεῖ πολὺ καλὰ νὰ
γίνη καὶ διὰ τὸ χαρτοπαίγιον. Ὅπως ὑπάρχουν ἀλκοολικαὶ
γυναῖκες, ὑπάρχουν βεβαίως καὶ χαρτοπαίκτριαι. Νομίζω δὲ
ὅτι τὸ πάθος τούτων θὰ θεραπεύεται πολὺ εὐκολώτερα ἀπὸ
τὸν ἀλκοολισμὸν, ὁ ὁποῖος εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα γενικεύεται
ἐνεκα τοῦ ψύχους καὶ τῆς ἀδυναμίας τῶν λαϊκῶν πτωχῶν τά-
ξεων τοῦ νὰ θερμίνωνται τότεν εὐθηνὰ διὰ παντὸς ἄλλου
μέσου.

Τὸ χαρτοπαίγιον δὲν συνδέεται μὲ καμμίαν φυσικὴν βίαν, δὲν

φαίνεται να θεραπεύη, έστω και προσωρινώς, καμμίαν ανάγκη φυσική ή κοινωνική. Είναι άπλωδες ένα πάθος, το όποιο κυφορεί ή άκνηρία και ή έλληψις ύγιων ήθικων άρχων και γεννή ή κακή συναναστροφή και ή συνήθεια.

Λοιπόν τās ύγιεις ήθικας άρχάς ύπερ πάντα άλλον και πρωτίστως έμπνέουν και διδάσκουν αί γυναίκες. Τās συναναστροφάς διοργανώνουν αυτές και τās συνήθειας μεταδίδουν επίσης αυτές διά τού καλού ή μη παραδείγματος.

Καμμία λοιπόν Κυβέρνησις και κανείς διευθυντής αστυνομίας και κανείς απαγορευτικός νόμος δέν ήμπορεί να επιφέρη όριστικώτερον άποτέλεσμα τής καταπολεμήσεως τού χαρτοπαιγνίου, όσον ομάδες γυναικων, αί όποιαι να έμπνέωνται ύπο τού πόθου να κάμουν ένα μέγα και ώραϊον καλόν ύπερ τού τόπου των, ύπερ τών παιδιων των, ύπερ τού ιδίου εκουτοϋ των.

Είς κάθε πόλιν μικράν ή μεγάλην, άδιάφορον, ως συγκεντρωθουν μερικαι γυναίκες όλων άδιακρίτως τών κοινωνικων τάξεων και ως θέσουν τās βάσεις ενός προγράμματος, επί τοϋ όποιου θα έργασθουν.

Πρώτος όρος είναι ή απαγόρευσις τής εισαγωγής χαρτιων εις τās σπίτια των και ή προσπάθεια αποτροπής όλων τών ιδιωτων των και από την κοντζίναν άκόμη. "Επειτα ή διοργάνωσις ενός κέντρου μουσικου, με καλά βιβλία και περιοδικά και ή επίδοσις τών νεωτέρων εις τόν χορόν και εις όλα τὰ γυμναστικά παίγνια, με τὰ όποια οί Άγγλοσάξωνες διεμορφώθησαν εις φυλάξ άκμαίας και ισχυράς. Είς αυτήν τήν οικογένειαν ή άπόκτησις βιβλιοθήκης, πλουτιζομένης με βιβλία τερπνά, ευχάριστα, με περιοδικά εικονογραφημένα, και ή από τής μικράς ήλικίας συνήθεις τής άναγνώσεως εις επήκοον όλων και αί κρίσεις ιδου έν μέτρον σωτήριον και συζητήσεις επ'αυτων.

Αυτά είναι τὰ στοιχειώδη, απλούστατα και προσια εις όλας μέσα πρὸς καταπολέμησιν τής άνίας και τής πνευματικής νωθρότητος, ής γέννημα και θρέμμα είναι το χαρτοπαίγνιον. Δι'αυτοϋ τοϋ τρόπου θα χρησιμωήσουν επί τέλους εις κάτι τὰ γράμματα, τὰ όποια έμαθαν εις το σχολείον και διά τὰ όποια τόσα έδαπάνησαν χρήματα. Διότι είναι καιρός να ένονηθη και από τās γυναίκας μας τής μεγάλης πλειονότητας, ότι δέν έξοδοϋουν τόσα έτη τής παιδικής και νεανικής ήλικίας των απλως δια να μάθουν γραμματικήν και συντακτικόν, αλλά δια να προετοιμασθουν όπως άργότερα εύρουν τās γνώσεις των και αναπτυχθουν εις σημειον, ώστε και αυτές να άντλοϋν πνευματικής και ήθικας άπολαύσεις από την άναγνώσιν, και τούς ιδιους των να τέρπουν και διασκεδάζουν.

BALZAC

ΜΗΤΕΡΑ ΚΑΙ ΥΙΟΣ

Η μητέρα τοϋ Balzac ήτο πολύ νεωτέρα τοϋ συζύγου της, λεπτή, όλίγον φιλάργυρη, περισσότερο ενεργητική παρά τρυφερά, περισσότερο άφωσιωμένη παρά φιλόστοργος, πρακτική, ως λέγουν, έχουσα ιδέαν τών αριθμων· έπερνούσε την ζωή της εις το να βάζη τάξιν εις το νοικοκυριό, το όποιο αι φαντασίαι τοϋ συζύγου και τών παιδιων δέν έπαυαν να ταράττουν: ήτο το σιωπηλόν μινίγχι μεταξϋ τών θορυβωδων τζιζίκων.

Η μητέρα και ο υίος εύρισκοντο συχνά εις σύγκρουσιν. Είς τās σημειώσεσι τās όποιας ένας οικογενειακός φίλος έγραψε, εύρισκόμεν τὰ ακόλουθα:

«Ο κύριος de Balzac έλεγε ότι ποτέ δέν ήδύνατο να άκούση όμιλοϋσαν την μητέρα του, χωρίς να αισθανθή κάποιον τρόμον, ο όποιος τοϋ άφαιρούσε κάθε δύναμιν σκέψεως, όταν εύρίσκετο ενώπιόν της». Έν τούτοις ή μητέρα και ο υίος ζειναν πολύ στενά συνδεδεμένοι. Είς όλας τās κρίσεις τής ζωής του ο Balzac πρὸς αυτήν έστράφη. Ήτο δι'αυτον το στήριγμα, το καταφύγιον, ή σύμβουλος, βοηθός και υπάλληλος ενίοτε,—πάντοτε όμως άφωσιωμένη μητέρα.

Ίδου λοιπόν ή διπλή καταγωγή: Ο Βορράς και ή Μεσημβρία, ή έπαρχία και το Παρίσι, και ή διπλή φύσις: Ο ένθουσιασμός και το μέτρον, ή φαντασία και ή σκέψις. Η μητέρα και ο πατέρας παρατείουν το άνάρμοστον τής ενώσεως των εις το άνόμοιο μινιό τοϋ θαυμαστοϋ παιδιου των.

Ο Balzac έκαμε τās πωδιάς του εις το γυμνάσιον τής Vendome· κατ' αρχάς εινε μαθητής κοινότητας, μη διακρινόμενος από τούς συμμαθητάς του, παρά από τὰ κόκκινά του μάγουλα και την λαμπράν ύγείαν του. Έξαφνα ώχρηξ, άδυνατίζει, το μέτωπον ρυτιδουται, τὰ μάτια στεφανώνονται με μαύρους κύκλους. Η μητέρα άνήσυχος διακμυρτέρα:

Ίδου πώς το σχολείον μξς έπιστρέφει τὰ παιδιὰ τὰ όποια τοϋ έμπιστευόμεθα τόσον ώραϊα!

Είνε βυθισμένος εις ένα είδος περιέργου καταστάσεως: τοϋτο συμβαίνει εις τὰ άμέριμα παιδιά, τὰ καλής ύγείας, εις τὰ όποια χωρίς οι διδάσκαλοι να το έννοήσουν, ή προσωπικότης σχηματίζεται και ο νοϋς έξυπνξ από έργασίαν όλως έσωτερικήν. Το παιδίον έδιάβασεν όλα τὰ βιβλία τής Σχολικής βιβλιοθήκης, έσκέφθη μόνον του, και έγραψε το πρώτον έργον του, και τοϋτο ήτο—θαυμάσατε τόν τίτλον—Θεωρία τής θελήσεως.

Το μόλις γεννώμενον πνεύμα του περνξ τὰ όρια, εινε μεγάλος άνδρας πριν να γίνη άνδρας. Η ισχυρά φαντασία του τόν βαρύνει. Κατὰ τās ώρας αυτές τής σκέψεως, ή πάλη μεταξύ τών δύο άντιθέτων φύσεων, αί όποιαι μένου χωρισμέναι μέσα του έξαντλεί την νεότητά του εις τοιοϋτον βαθμόν, ώστε να κινδυνύη ή ύπαρξίς του.

Τώρα εύρισκόμεθα εις το 1828. Η φυσική ευρωστία του υπερίσχυσε και ο Balzac εινε νέος με στρογγυλόν πρόσωπον, με ώραϊα χρώματα, όλίγον κοντός, αλλά ευλύγιστος. Τὰ μάτια του εινε θαυμάσια, λαμπριν ως χρυσα άστρα· ή εύθυμία, το ποιητικόν του τάλκνον, ή καλωσύνη του φαίνονται εις τās κινήσεις του· ζωή πλουσία και ισχυρά υπάρχει μέσα του. Άγαπή ήδη και άνταγαπάται.

Είς τόν νεανίαν, ο άνδρας υπάρχει από τώρα. Αυτός θέλει να ζήση, θέλει να εινε ελεύθερος, θέλει να έργασθῃ, θέλει να έχη άτομικότητα. Η ισχυρά φαντασία, θωπεύει και τελειοποιεί σχέδιον, το όποιον το πρακτικόν πνεύμα συνέλαβε. Ο Balzac νομίζει ότι εινα καμωμένος διά επιχειρηματίας. Και σκέπτεται πώς να έργασθῃ διά να πλουτίση. Γίνεται εκδότης, τυπογράφος, κατασκευάζει στοιχεια και επειδή εινα ακριβής και έχει φαντασίαν, έφευρίσκει σχήματα, τύπους. Σκέπτεται να επαναστατήση την τυπογραφίαν όλόκληρον. Η

επιθυμία των επιχειρήσεων τον καταλαμβάνει, ρίπτεται εις αυτές με όλας του τās δυνάμεις, και έργάζεται, μετ' όλίγον όμως ή τρομερά τον τρομάζει πραγματικότης. Ο άγων εινε τραχύς, καθημερινός, άσχημος, πληκτικός, όγληρὸς και απαγορευτικός: ή έργασία εινε σπανία, ή έργασία των χειρων εινε άπαιτητική, τὰ χρήματα λείπουν. Μετ' όλίγον αρχίζουν τὰ συναλλάγματα, αί άλλαι υποχρεώσεις, τὰ τρέξήματα δια ν' αντιμετώπιση τās δυσκόλους περιστάσεις, αί φοβεραι συναντήσεις με τούς δανειστάς, αί πιέσεις, τὰ ψεύδη. Τέλος, ή επιστροφή το βράδυ εις το εργαστήριον, το σιωπηλόν και κενόν. Άλλ' εκει το όνειρον άναγεννάται εις το στενόν δωμάτιον, ή φίλη, ή κυρία Deberny, έπερίμενε με το μειδίσμα εις τὰ χείλη και με τούς βόαχίονας ανοικτούς. Με μίαν λέξιν, μ' ένα κίνημα διώχνει τās σκέψεις, επαναφέρει την έμπιστοσύνην και την ήσυχίαν! Υπέφερε τόσα, είδε τόσον σκληρά πράγματα! Έχει λέξεις παρηγορίας δι' όλας τās λύπας, εκφράσεις γλυκαίας δι' όλας τās δυστυχίας, χάρδια δι' όλους τούς πόνους. Και όταν όμιλη οι λόγοι της φέρουν την ψυχήν, ήσυχον πλέον. εις τās θύρας των παλατιων του όνειρου. Διηγείται την νεότητά της, τὰ χρόνια όπου έπέρασεν, και τοϋ όποιου εκράτησε το τρυφερόν και άρμονικόν μυστικόν: δια την αλληλν και την βασίλισσαν, τās έορτάς, την μουσικήν, τούς άγροτικούς χορούς, την θορυβώδη και λαμπράν κίνησιν, το πλήθος το όποιον δέν γνώριζε από την ζωήν, παρά την χαράν να ζῃ.

Διηγείται επίτις τās φοβερὰς στιγμάς, τὰ τρομερά πλήθη, τās επαναστάσεις, τās καταστροφάς των παλατιων, τās σφαιγας και τόν μακρόν κατάλογον των φρονουθέντων. Λέγει δια την νυκτερινήν φυγήν, δια τās κακάς συναντήσεις, δια τās φυλακίσεις και εν γένει δι' όλας τας τρομεράς πράγματα τής γαλλικής επαναστάσεως. Ο λόγος της εινε άνάμνησις όλων των δραμάτων, όλων των πόθων διαδοχικως, όπου και αυτή ή πραγματικότης παρουσιάζεται ως όνειρον, και το βλέμμα τοϋ νεϋο απληστον βυθίζεται μέσα εις μάτια, όπου ειδον αυτὰ τὰ πράγματα, και τὰ όποια δια να ξαναζήσουν, στρέφονται πρὸς το άγαπητόν παιδι.

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΜΟΥ

Όσον εις τās μεγάλας και πλουσίας πόλεις ο καιρός περνξ χωρίς να τόν έννοήση τις, τόσον εις τās μικράς αί ήμέραι φαίνονται άτελείωτοι. Είς το Beluno έμείναμεν έντε ήμέρας, μεγάλας, ήσύχους, σιωπηλάς, με κάτι ώρας γεροντικής, τόσον άργά και δύσκολα έστρέφοντο περι την πλάκα τοϋ ωρολογίου, με μίαν άνάπαυσιν ή όποια ήρχισε να με κουράζη περισσότερον από το άτελείωτον τρέξιμον των μουσείων και των εκκλησιων. Αί ήμέραι αυτές, όμοιομορφοι ή μία με την άλλην, μονότονοι, πάντοτε με τὰ ίδια περίπου πρόσωπα γύρω μας, με τὰ ίδια αυτοκίνητα πηγαίνοντα και σκορπίζοντα όπίσω των την αποπνικτικήν όσμήν τής ναφθαλίνης, με τὰ ίδια σκοτεινά και ως κεραυνόπληκτα βουνά άντικρύ μας, με τὰ ίδια μετρημένα βήματά μας μέσα εις ένα πάρκο, το όποιον ειχε

τέσσαρες στοιχους δένδρα, αί ήμέραι αυτές ειχαν κατανήσει πληκτικαί.

Έννοείται ότι ή ευχαριστοτέρα ένασχόλησίς μας ήτο ή μελέτη τοϋ χάρτου τοϋ δρομολογίου μας, το όποιον μξς υπέσχετο άληθή απόλαυσιν, άφοϋ μετά περιπλόνησιν άνά τὰ δροσερώτερα και μάλλον συχνάζόμενα κέντρα των Δαλματικων Άλπεων θα είχαμεν ως τέρμα το Μόναχον. Άλλά δια να γίνωμεν Άλπινίστρια, όχι κατὰ τόν τρόπον των Άγγλιδων και Γερμανιδων, όχι με μεγάλας άγγυλωτάς ράβδους και με καρφιὰ εις τὰ υποδήματα και με φορέματα έμαφροδίτα, άλλ' άλπινίστρια κατὰ τόν ελληνικόν τρόπον, έπρεπε να απλλαγόμεν από τās άποσκευάς μας, τοϋλάχιστον από ό,τι είχαμεν βαρύτερον.

Η πέμπτη λοιπόν ήμέρα εις Belluno ειχε κάποιαν ποικιλίαν. Ήτοιμάσαμεν τής βελίξες μας, έστειλαμεν όπίσω εις την άποθήκην τοϋ σιδηροδρομικου σταθμου τής Βενετίας ό,τι είχαμεν περιττόν και βαρύ εις άποσκευάς, συνεφωνήσαμεν άμαξιν, εκάμαμεν τούς λογαριασμούς μας, χωρίς τόν ξενοδόχον όμως αυτην την φοράν, καθώς λέγει και ή παροιμία.

Διότι ο κύριος αυτός την τελευταίαν στιγμήν μξς έπαρουσίασε λογαριασμόν ηϋξημένον κατὰ δύο φρ. την ήμέραν, επί τῃ προφάσει ότι ή διαμονή μας εις το ξενοδοχείον του ήτο όλιγοήμερος. Όπως δήποτε μία άμαξα με ένα άλογον μξς έπερίμενε πρὸ τής θύρας και ή βία μας να ξεκινήσωμεν δια το Longarone, τόν πρώτον μας σταθμόν άνά τās Άλπεις, μξς έκαμε να λησμονήσωμεν την κακοπιστίαν τοϋ διευθυντοϋ των Άλπεων.

Ήτο τέσσαρες ακριβως όταν ξεκινήσαμεν, εφωδιασμένα με επανωφορια και σκεπάσματα δια την πρώτην κήτην εκδρομήν. Εϋθύς ως άπεμακρόνημεν από το Belluno ή φύσις ήρχισε να εκτυλίση εμπρός μας μαγευτικά και ώραϊα τοπία. Ο ήλιος ήτο ήδη περι την δύσιν του· αί κορυφαί των πυνων άλύσεων των βουνων, αί όποιαι έξετεινόντο εις τόν δρόμον δεξιά και άριστερά και εμπρός και όπίσω, γυμναί από δένδρα και ως πελεκημένοι από τεχνίτας γοθικου ρυθμου, ελαμποκοποϋσαν εις τὰ τελευταία ροδινα τοϋ ήλιου φιλήματα, άλλου μὲν ως τροϋλοι ναων μεγαλοπρεπων και άλλου ως έπαλξεις φεουδαλικων φρουριων. Ο Πιάβε, ο μεγάλος αυτός ποταμός των Δαλματικων Άλπεων έφαινέτο και έχάνετο, πότε άναγκαλιζόμενος ένα σύμπλεγμα βουνων, τὰ όποια έξωνεν ως άπεραντος μουαρίνη ταινία, και άλλοτε αυλακωνών την κατ'απασίνην πεδιάδα, ή έρπων ως άσημένιος όβρις υπό τὰ δένδρα των δασιων. Όσον ή ώρα παρήρχετο και ή ήσυχία τής έσπέρας διεδέγετο το λάλον τής ήμέρας φως, ή εικόν έγινετο μελαγχολική, βραεία, ανείχε κάτι το μεγαλοπρεπὸς πένθημον. Ο άμαξηλάτης μας από καιροϋ εις καιρόν έστρεφε πρὸς τὰ όπίσω δια να μξς υποδείξη μίαν τοποθεσίαν ή να μξς ονομάση εν χωρίον.

Ο ίππος κουρασμένος πλέον ήσθμαιεν εις κάθε άνήφορον, ή άννοδος έγινετο όλονέν βαρδυτέρα, τὰ γύρω μας παρατεταγμένα πυκνά άόση όμοιάξαν ως τάγματα καλογήρων, διευθυνομένων εις νεκρικήν πομπήν. Έν άόριστον αίσθημα στενοχωρίας επέιξε τās ψυχάς μας.

Τέλος εν μικρόν προάστειον τοϋ Longarone φαιδρύνει όλί-

γον τὰς ἐντυπώσεις μας. Όλιγα καλά, ένας μεγάλος νερόμυλος και περί αυτών εις ένα στρογγυλόν πλαίσιον νερού χωρική γυναίκες, άνδρες, παιδιά, και ἀγελάδες, εις ἀδελφικόν ἀνακτάωμα, πλύνουν, πίνουν, μυκώνται, γελούν, τραγουδοῦν. Σταματῶμεν και ἡμεῖς το ἄλογόν μας ἀνακατόνεται με τὴν φαιδρὴν συντροφιάν. Αἱ ἀγελάδες φαίνονται νὰ συγκινοῦνται διὰ τὸ πρᾶγμα, και με τὰ μεγάλα και καλά μάτια των ἀτειρίζουν τὸ κουρασμένον τετράποδον και φαίνονται ὡς νὰ τὸ συμπονοῦν. Ὁ ἀμαξηλάτης μας ἀστείζεται με τοὺς χωρικούς, τὰ παιδάκια γυμνά, ζυπολυτα και λερωμένα τριγυρίζουν τὴν ἄμαξαν και τραγουδοῦν και αἱ χωρικοί με τὰ κόκκινα μαντύλια των διακόπτουν τὸ πλύσιμον τῶν ρούχων και μᾶς ἐξετάζουν. Πάρα πέρα, ἀπὸ ἕνα πηγᾶδι ἀνεβοκατεβαίνουν δύο κάδοι γεμάτοι πάντοτε. Ἀδιάζου κανονικά ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον μέσα εις δύο παράλληλες στέρνες, αἱ ὁποῖαι πάλιν διοχετεύουν τὸ νερὸ εις ἀλλάκια. Ὅλοι και ὄλα ἐργάζονται ἐκεῖ, χωρὶς νὰ προσέχουν ὅτι ἐνούκτωσε πλέον και ὅτι ἥώρα νὰ ξεκουρασθοῦν ἐσήμανε. Τὸ ἄλογόν μας βλέπει τὸ νερὸ, τὸ μυρίζει, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἐπιτρέπεται νὰ πιῆ. Εἶναι ἰδρωμένον και μπορεί νὰ ἀρωσθήσῃ, λέγει ὁ ἀμαξηλάτης, ὁποῖος με τὸ καθαρὸ μαντύλι του σκουπίζει προσεκτικά τοὺς ἀφροῦς τοῦ ἰδρωτός, οἱ ὁποῖοι σκεπάζουν τὰ πλατεὰ και γερὰ εις σάρκα και εις γενναῖον σκελετὸν νῶτα τοῦ ζώου. Τοῦ βρέχει ἔπειτα τὸ μέτωπον, τὰ χεῖλη, τοὺς ῥόθωνα, τοῦ δίδει νὰ μασήσῃ μίαν δύω φοῦκτες φρέσκον σανόν, τὸ χαιδεύει, τοῦ ἀναλύει τὰ λουριὰ και ἔπειτα πηδᾷ εις τὴν θέσιν του. Χαρούμενον τὸ ζῶον τρέχει ἐλαφρότερον τῶρα εις τὴν διεύθυνσιν τῆς μικρᾶς κωμωπόλεως, τῆς ὁποίας τὰ ὑψηλὰ κωδονοστάσια διαγράφονται γραφικώτατα εις τὸν ἀέρα.

Μετὰ ἕν τέταρτον φθάνομεν. Κατέρχομαι εις τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Ἁγίας Ἀννης, διὰ νὰ ἰδῶ, ἂν ἡμποροῦμεν νὰ περάσωμεν ἐκεῖ τὴν νύκτα. Εἰς ἕνα μεγάλο δωμάτιον, τὸ ὁποῖον ὀμοιάζει ταβέρνα και γύρω εις ἕνα τραπέζι Ἴταλοὶ στρατιῶται πίνουν μπύραν. Ἡ θέα των με τρέπει εις φυγὴν. Ἄλλως τε και τὸ σύνολον τοῦ κτιρίου, παλαιόν, ἐτοιμόρροπον, μοῦ ἐνθυμίζει τὰς περιγραφὰς τοῦ πρώτου μυθιστοριοῦ βιβλίου, ποῦ ἀνέγνωσα εις τὰ παιδικὰ μου χρόνια, και ὅπου δύο ταξιδιωτίτες πίπτουν εις ἐνέδρας ληστών. Εὐτυχῶς ὑπάρχει και ἄλλο, τὸ μόνον τὸ ὁποῖον μένει και εις τὸ ὁποῖον, κολὸν ἢ κκκόν, ὀφείλομεν νὰ περάσωμεν τὴν νύκτα. Ἐκεῖ μᾶς ὑποδεχεται μίαν χονδρὴν πελωρία γυναίκα, γερὴ, καλοκαμωμένη και περιτριγυρισμένη ἀπὸ πέντε ἐξ παιδιᾶ. Ἡ εἰκὼν εἶναι ἐνθαρρυντική. Μίαν μητέρα παιδιῶν ἐμπνέει πάντοτε ἐμπιστοσύνην. Ἄλλως τε τὸ μικρὸν ἐστιατόριον, εις τὸ ὁποῖον εἰσερχόμεθα, φωτίζεται με ἡλεκτρικόν, τὰ τραπέζια εἶνε στρωμένα με καθαρὰ τραπέζομάνδουλα, περιπλακάδες σκαλώνουν ἀπὸ κάθε διεύθυνσιν εις τοὺς τοίχους και ἀνθη φρέσκα, κομμένα πρό ὀλίγου, μειδίου μὲσα εις βάζα φαρφουρένια τοῦ παλαιοῦ καιροῦ.

Μᾶς ὀδηγοῦν ἐπάνω εις ἕνα ὑποδωμάτιον με δύο κλίνας. Εἶναι συγυρισμένον με τὰ στερεότυπα ἐπιπλα τῶν ξενοδοχείων, φαίνεται καθαρὸν, ἀλλὰ μυρίζει κλεισιμῶν. Ἀφίνομεν τὰ πρᾶγματά μας ἐκεῖ, ἀνοίγομεν τὰ παράθυρα, ἀδειάζομεν τὸ

ἡμισυ τῆς κολώνιας, ὅπου ἔχομεν μαζὴ μας εις ἀρωματικὸν κατάβρεγμα τοῦ δωματίου, πλυνόμεθα, διορθῶνομεν τὰ μαλλιά μας και κατεβαίνομεν νὰ φάγωμεν. Εἰς τοιαῦτα μέρη τὸ καλλίτερον φαγητὸν εἶναι ἀυγά, πουλιά και σαλάτα, ἄλλως τε εἰναίκα ἢ ὑγιεινότερα τροφή. Τὰ ἀυγά εις τὸ πιάτο, τὰ ὁποῖα ἐφάγαμεν τὸ βράδυ ἐκεῖνο, δὲν θὰ τὰ φάγωμεν πλέον πουθενά. Εἶναι ἡ καλλιτέρα ἀνάμνησις τοῦ Longarone, ἢ ὁποῖα ὅμως σκιαίζεται, φεῦ! ὡς ὄλα τὰ ὠραία πρᾶγματα, ἀπὸ τὴν ἀνάμνησιν τῆς ὑπηρετοῖας, ὅπου μᾶς τὰ ἐσέρβιρε. Κουτσὴ, ἀσχημῆ, με τὸ ἕν μέρος τοῦ σώματος ἀποπληκτικόν, με τὴν φωνὴν βραγχὴν ὡς μεθύσου, μᾶς ἀφαίρει τὸ ἡμισυ τῆς εὐχαριστήσεως τοῦ λιτοῦ, ἀλλὰ καλοῦ και γευστικοῦ δειπνοῦ.

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ αὐτοβιογραφία, εἶπε σὲ κάποιον πρόλογόν του ἕνας γενητευτικός μὰ δυστυχισμένος συγγραφεὺς, ὁ Ὅσκαρ Οὐάιλντ, εἶνε ταυτοχρόνως ἢ ὑψηλότερη και ἢ ταπεινότερη μορφή τῆς κριτικῆς. Μία αὐτοβιογραφία... γλωσσικὴ δὲν ξέρω τί ἔπρεπε νὰ εἶνε. Χωρὶς ἄλλο ὅμως ἔπρεπε νὰ εἶνε ἢ βαρετώτερη. Ἰσως μάλιστα τὸ εἶδος αὐτὸ νὰ εἶνε και ὄλος διόλου ἀνὺπαρκτο και ἀκατανόητο, γιὰ κάθε ἄλλο τόπο ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Ἐδῶ ὅμως τὸ πρᾶγμα ἀλλάζει. Ὅχι μόνον τὸ εἶδος εἰμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ, ἔστω και σὰν φαίνόμενο πρωτάκουστο, μὰ νὰ ἔχῃ και ὄλο τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ πάθος, τῆς περιπέτειας, τὰ δραματικά στοιχεῖα, ὄλες τῆς συγκινήσεως μίαν αὐτοβιογραφίας ἐρωτικῆς, πολιτικῆς, φιλολογικῆς και ὅ,τι ἄλλο. Ἡ γλωσσικὴ στῆν Ἑλλάδα εἶνε λίγο ἀπ' ὄλα: θεότης, ἔρωσ, ζήλεια, δεισιδαιμονία, εἰδωλο, εἰκόνα, φάντασμα, θαῦμα, ἐξωτικόν. Χύνονται γι' αὐτὴν αἱματά, λόγια, μελάνια και σπλάχνα ἀνθρώπων. Ὑψώνονται γροθιὰς και κλωτσιὰς, πέφτουν μπάτσι και καλαμάρια, φυτίζάνια τοῦ καφέ πετοῦν στὸν ἀέρα, ἐφημερίδες καίονται γι' αὐτὴν, σὰν καταρχμένα σώματα αἰρετικῶν και ἐφημερίδες πλουτίζουν. Παλιοὶ φίλοι γιὰ τὸ χατῆρι τῆς γίνονται ἀπὸ δύω χωριὰ, ἀνδρόγυνα χωρίζουν, ἢ μητέρα χάνει τὸ παιδί τῆς, τὸ παιδί ἀπαρνιέται τὴν μητέρα του. Κυβερνήσεις πέφτουν και κυβερνήσεις σηκώνονται γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς. Ἡ μίαν Ἀκρόπολις τρέμει γιὰ τῆς κολώνες τῆς και ἢ ἄλλη «Ἀκρόπολις» χάνει τὰ πιστήριά τῆς. Ὁ κόσμος ἐγέμισε ἀπὸ Τορκουεμάδες, ἀπὸ μάρτυρες και ἀπὸ προφήτες. Οἱ Ἕλληνας πολεμοῦν με τοὺς Ρωμιούς και οἱ Ρωμοὶ με τοὺς Ἕλληνας. Και μέσα στὸ μεγάλο κκκόν:

Ἡ μάνα κρούει τὸ παιδί σφιχτὰ στῆν ἀγκαλιά τῆς

Γιὰτὶ ἦρθαν χρόνοι δύσεκτοι. Φοβᾶται μὴν τὸ χάσῃ.

Ἐνας ἀνθρώπος, ποῦ ἢ τὴν τύχην τὸν ἔριξε στῆν Ἑλλάδα νὰ δουλεύῃ με τὴν γλωσσικὴ και νὰ παλαίῃ μ' αὐτὴν ὄλη τὴ ζωή του, εἶνε τραγωδία και κωμωδία μαζί, ὅπως κάθε ἐξαιρετικὴ ζωή. Εἶνε μίαν ζωὴ γεμάτη περιπέτειας, κινδύνους, ξαφνικά, βάσανα και πόνους. Κάτι τι σὰν τὴν ζωὴν τοῦ Σεβᾶχ Ουαλασσινου και τοῦ Ρόβινσων. Και μίαν γλωσσικὴ αὐτοβιογραφία στῆν Ἑλλάδα, ἂν εἶνε ἀναρῆ και βαρετῆ, τὸ λάθος θὰ εἶνε σ' ἐκεῖνον ποῦ τὴν γράφει.

Γι' αὐτὸ πρὶν καταπρακτῶ νὰ γράψω και ἐγὼ τὴν δική μου,

γονατίζω ταπεινὰ και ἐπικαλοῦμαι, νὰ με προβοδίσουν στὸν ἀγῶνα μου, ὄλες τῆς Μοῦσης τοῦ Ἑλικῶνος και ὄλες τῆς Ἐωθιᾶς τῆς Μαλλιαρωσύνης.

Πῶς πρωτογνώρισα—ποῦ νᾶδινε ὁ Θεὸς νὰ μὴν τὴ γνωρίσω ποτέ μου—πῶς πρωτοαντίκρισα στὴ ζωή μου τὴ Γλωσσικὴ, δὲν θυμοῦμαι καλὰ-καλὰ. Ὅταν ἄρχισα νὰ πρωτολέω τὰ λόγια, ποῦ λένε σήμερα και οἱ κοῦκλες, ὅταν τοὺς ζουλοῦνε τὸ στομάχι τους, δὲν ἔξερα πῶς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ λέγεται: Γλωσσικὴ. Ἐμαθα νὰ μιλῶ, ὅπως ἔμαθα νὰ τρώω, νὰ περπατῶ και νὰ τραβῶ τὰ γένηια τοῦ πατέρα μου. Ὅλοι μιλοῦσαν γύρω μου και μοῦ φαίνότανε πολὺ φυσικό. Τὸ μόνον ποῦ μοῦ φαίνότανε ἀφύσικο ἦτανε, γιὰτὶ δὲν μιλοῦσε σὰν ἐμὲ και ἢ γάτα μας. Τῆς ἔκαμα πολλές τυραννίες, τὴν ἐστύμμησα, τῆς ἐσφίζα τὸν λαϊμὸ, τὴν μάζησα γιὰ νὰ μιλήσῃ, μὰ ἐπειδὴ και κκκὰ δὲν ἠθέλε νὰ βγάλῃ λέξι, τὸ πῆρα ἀπόφασι: τότε ἢ μητέρα μου μοῦ εἶπε πῶς ἢ γάτα εἶχε τὴ δικὴ τῆς γλωσσικὴ.

Ἦτανε ἢ πρώτη φορὰ ποῦ ἔλαβα ἀποκαί ιδέα πῶς ὑπάρχει μίαν γλωσσικὴ ποῦ μιλοῦσα ἐγὼ και ἄλλη μίαν ποῦ μιλοῦσε ἢ γάτα μας και πῶς με τὸ στανὸν δὲν μποροῦσα νὰ τὴν κάμω νὰ μιλάῃ σὰν και ἐμένα.

Ἦτανε ἀκουσα και ἄλλους ἀνθρώπους, ποῦ μιλοῦσαν και δὲν τοὺς καταλάβαινα. Ἦτανε ἕνας Ἴταλὸς ψαρράς, μίαν ξανθὴν δασκάλια και ὁ γιατρός τοῦ σπιτιοῦ μας. Ὅταν τοὺς ἀκούγα, μ' ἐπικναι τὰ γέλια. Εἶχαν και αὐτοὶ τὴ γλωσσικὴ τὴ δική τους, και ἐπειδὴ ὄλες οἱ ξένες γλωσσικὴς μοῦ ἐφαίνοντο εἶνα πρᾶγμα, εἶχα τὴν ιδέα πῶς ἢ γάτα μας καταλάβαινε τί ἔλεγον. Ἦτανε ἢ μητέρα μου μοῦ εἶπε πῶς ὁ ψαρράς μιλοῦσε ἰταλικὰ, ἢ δασκάλια γερμανικὰ και ὁ γιατρός βαθειὰ ἑλληνικὰ. Αὐτὴ ἦτανε ἢ πρώτη μου γνωριμία, ὅπως θᾶλεγα σήμερα, με τὴ γλωσσολογία και ἢ πρώτη μου ἀντίληψις τῆς συγκριτικῆς γλωσσολογίας. Ἐπειτα τὰ συνείθισα ὄλα αὐτὰ, ὅπως συνειθίζει καθένας κάθε παράξενο, και μοῦμενε ἢ διασκέδασι, ὅταν ἔβλεπα τὸν ψαρρά, νὰ φωνάζω ξεκαρδισμένον, πίσω ἀπὸ κανένα ἐπιπλο: Πέσι! Πέσι! ὅταν ἔβλεπα τὴν δασκάλια: φοιλάιν, φοιλάιν! και ὅταν ἔβλεπα τὸν γιατρό: φέψη, φέψη. Τὸ φέψη αὐτό, ὑποθέτω τῶρα, πῶς ἦθελε νὰ πῆ: ἀφέψημα. Και περνοῦσα ὠραία τὸν καιρὸ μου.

Ἦτανε ἀπὸ κάμποσο καιρὸ, ὁ πατέρας μου με πῆρε μίαν μερὰ στα γονάτά του και μοῦ εἶπε πῶς εἶνε καιρὸς ν' ἀρχίσω νὰ μαθαίνω γράμματα. Ἀφοῦ τὸ εἶπε ὁ πατέρας θὰ ἦτανε σωστό. Μέρα-μέρα, νύχτα-νύχτα. Εἶχα τὴν ιδέα και τὴν ἔχω ἀκόμα, πῶς ὁ πατέρας μου τὰ ἔξευρε ὄλα, καλλίτερα και ἀπὸ τὸν Θεόν. Δὲν τολμοῦσα ποτέ νὰ ρωτήσω τὸν γιὰτὶ. Ρώτησα μονάχα τὴν μητέρα μου: Γιὰτὶ θὰ τὰ μάθω τὰ γράμματα. Κι' ἐκεῖνη φαίνεται πῶς δὲν ἔξερε καλὰ-καλὰ τὸ γιὰτὶ. Μοῦ εἶπε μονάχα: «Ἀνθρώπος ἀγράμματος ζῆλον ἀπελέκητον». Δὲν κατάλαβα τίποτε. Τὸ μόνον ποῦ ἔκνεκα, ἦτανε νὰ προσέχω ἀπὸ τότε στα ζῦλα, ποιὰ εἶνε πελεκημένα και ποιὰ ἀπελέκητα. Κι' ἐπειδὴ βαρειόμουνα τοὺς νεωτερισμοὺς και τὰ γράμματα με τρώμαζαν λιγάκι, μοῦ φαίνότανε πῶς τ' ἀπελέκητα ζῦλα ἦσαν πιὸ ὁμορφα ἀπὸ τὰ πελεκημένα. Μὰ δὲν τολμοῦσα νὰ τὸ πῶ.

Τὴν ἄλλη μερὰ ἦλθε ὁ δάσκαλος. Ἦτανε ἕνας νέος λιγνός, κτριναῖρος, σπανός και μιλοῦσε σὰ γυναίκα. Ἡ μητέρα

μου τὸν ἔλεγε δασκαλάκη. Αὐτὸ μοῦ ἄρεσε. Ὅπως ἦμουνα και ἐγὼ παιδάκι, ὁ δασκαλάκης δὲν με φόβιζε τόσο. Μοῦ φαίνότανε σὰν παιγνίδι.

Ὁ δασκαλάκης μοῦφερε κάτι πλάκες, τετράδια, πετροκόνδυλα και μολύβια. Τέτοια παιγνίδια δὲν εἶχα ἰδεῖ ἀκόμη, τὰ πῆρα στὸ χέρι μου, τὰ στριφογύριζα και τὰ καμάρωνα. Ὁ δασκαλάκης πῆρε δύο καρέκλες, τῆς ἔβαλε κοντὰ στὸν τραπέζι, δίπλα-δίπλα, κάθισε κοντὰ μου και μοῦ εἶπε κάποια λόγια ποῦ δὲν τὰ θυμοῦμαι. Δὲν ξέρω γιὰτὶ, μὰ ὅταν ἄρχισε νὰ μοῦ μιλή, θυμήθηκα τὸν Ναπολιτάνο τὸν ψαρρά και μ' ἔπιασαν τὰ γέλια. Ὁ δασκαλάκης με χάιδεψε στῆν πλάτη με καλωσύνη, ἢ μητέρα μου με μάλωσε. Ὁ δασκαλάκης εἶπε τότε—τὸ θυμοῦμαι καλὰ:

—Μὴ τὸ μαλώνετε, κυρία. Ἔτσι εἶνε ὄλα τὰ παιδάκια. Ὅταν ἀρχίσουν νὰ μαθαίνουν ἑλληνικὰ, τοὺς φαίνονται παράξενα και γελοῦνε. Ἦτανε συνειθίζου.

[Ἀπὸ τὴν Γλωσσικὴ αὐτοβιογραφία τοῦ Παύλου Νιρβάνα.]

ΧΩΡΙΣ ΟΝΟΜΑ

Ἐνῶ ἢ Σόνια ἔκαμε τὰς σκέψεις αὐτὰς εις τὸ μικρὸν δωμάτιον τῆς τοῦ ξενοδοχείου τῶν Βερσαλλιών, ἢ Ἑλένη ἦρχετο εις τελευταῖαν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐξήγησιν με τὸν ἀνδρα τῆς. Εἰς τὴν ἐξήγησιν αὐτὴν ἔδωκεν ἀφορμὴν τὸ σχέδιον τοῦ γράμματος, τὸ ὁποῖον ἢ Ἑλένη εἶχε γράψει και ἀντιγράψει κατ' ἐπανάληψιν, και τὸ ὁποῖον εἶχε λάβει πρό ὀλίγου ἢ Σόνια. Εἶχε λησμονήσει προφανῶς νὰ ξεσχίσῃ τὸ τελευταῖον ἐπιδιωρθωμένον σχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος εἶρε τυχαίως, ἐνῶ ἐζήτει κάτι σημειώσεις εις τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου τοῦ δωματίου τῆς.

Ἡ Ἑλένη εἶχεν ἐξέλθει διὰ νὰ συναντήσῃ μίαν συμμαθητριά τῆς, ἢ ὁποῖα ἔμενε πρό καιροῦ εις τὸ Παρίσι. Ὁ Ἀλέκος λοιπὸν ἀνέγνωσε τὸ γράμμα τῆς με ὄλην του τὴν ἡσυχίαν και εἶχε ὄλον τὸν καιρὸν νὰ μελετήσῃ κάθε λέξιν και κάθε φράσιν και νὰ σκεφθῇ ἐπὶ τῆς παραδόξου και ἀπροδοκῆτου ἀποφάσεως τῆς συζύγου του. Ἡ πρώτη ἐντύπωσις ἐκ τῆς λύσεως αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ποτέ του δὲν εἶχε συλλογισθῇ ὑπῆρξε πολὺ διάφορος παρ' ὅσον θὰ ἐπεριμένε τις ἀπὸ ἀνθρώπων τὸσον ἐρωτευμένον και τὸσον ὀλίγον σκεπτόμενον και προσέχοντα τὴν γυναίκα του. Ἐμεινε σκεπτικὸς, σιωπηλός ἐπὶ πολὺ, χωρὶς νὰ ἡμπορῇ νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἠδύνατο νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ σχέδιον τῆς γυναικῆς του. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἰδιαιτέρως τοῦ ἔκαμεν ἐντύπωσιν, ἦτο τὸ θάρρος τῆς γυναίκου καὶ ἐκεῖνης, ἢ ὁποῖα, ὡς μεγάλος φιλόσοφος, ἀντιμετώπιζε τὴν περίστασιν και ἐζήτει, ὡς νὰ μὴ ἡνείχετο διόλου εις αὐτὴν, νὰ ἐπιφέρῃ κάθε δυνατὴν θεραπείαν. Ἦτο ἀὰ γε ἐκ μερῶν τῆς ἡρωϊκῆς μάρτυρος, ἦτο αὐταπάρησις ἀγίας, ἢ ὁποῖα χωρὶς μνησικακίαν ἐθυσίαζε τὸν ἑαυτὸν τῆς εις τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων!

Ἡ ἀφίξις τῆς Ἑλένης τὸν ἀπέσπασεν αἰφνης ἀπὸ τὰς σκέψεις του. Με τὸ χαρτί τῆς τὸ στραπατσarisμένον εις τὸ χέρι και με μίαν ἔκφρασιν βαθειὰς μελαγχολίας εις τὸ πρόσωπον,

σχεδόν έντροπόμενος νά τήν άτνεισίη εις τά μάτια, τήν ήρώτησε :

Λοιπόν τό γράμμα αύτό έστάλη;

Ή Έλένη έκοκκίνισε και ώχρίασεν έναλλάξ και ένευσεν έπειτα καταφατικώς.

— Ωστε είσαι άποφασισμένη εις όσα γράφεις και δέν θά λυπηθής διόλου νά συντριψής τόν δεσμόν, ό όποιος μäs ένώνει;

— Ό δεσμός αύτός έχει συντριφθή πρό πολλού, φίλε μου. Και δέν είμαι βεβαίως έγώ, όπου τόν συνέτριψα. Ό γάμος μας ήτο μία άτυχής άπόφασις εκ μέρους σου. Δι' έμέ ήτο μία άγάπη, τήν όποιαν δέν καταδέχθης κ'έν νά προσέξης και ή όποια μόνον λύπας και πικρίας με έπότισε. Δέν θά παρεπονούμην, εάν έβλεπα σε τούλάχιστον εύτυχή και εάν δέν σε ήσθανόμην παλαιόντα με τόν έαυτόν σου διά νά υποφέρης τήν από κοινού ζωήν μας...

Έάν δέν είχα έννοήσει τί συμβαίνει και περί τίνος πρό-

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

KARMEN ΣΙΔΑ

Εις τόν δρόμον τής ζωής μου, μιάς ζωής περιπετειώδους, έστამάτησα τυχαίως μίαν φοράν εις ένα μαγευμένον πύργον, τόν όποιον κατοικούσε μιά νύμφη.

Ό μακρυνός ήχος τής σάλπιγγος εις τά δάση έχει τήν δύναμιν νά μου ένθυμίζη τήν διαμονήν μου αύτήν. Και τούτο, διότι ό πύργος τής νύμφης εκείτο εις τό μέσον πυκνού δάσους, εις τό όποιον ήκούοντο άδιστάκτως αί στρατιωτικά σάλπιγγες. Οι περίεργοι αύτοι ήχοι, οι άγνωστοι, άπήχουν ξεχωριστήν μελαγχολίαν, έφαινοντο ως μαγικά προσκλήσεις εις τόν καθαρόν άέρα τόν όποιον άνεπνέομεν εκεί, — τόν ήσυχον και ζωογόνον άέρα, τών όρέων.

Ή μουσική έχει δι' έμέ τήν δύναμιν νά μου ένθυμίζη τελείως, διά μέσου τού χρόνου, καλλίτερον από όλας τās εικόνας, μερικούς τόπους, μερικά πρόσωπα εξέχοντα.

Λοιπόν, όταν άκούω από μακράν νά ήχουν σάλπιγγες, βλέπω αΐφνης, τόσο καθαρά, ως νά ήμουν άκόμη εκεί, μικράν βασιλικήν αίθουσαν, (διότι ή νύμφη διά τήν όποιαν όμιλώ εινε συγχρόνως βασίλισσα), τής όποιας τά μεγάλα γοθικά παράθυρα βλέπουν εις άπέραντον διάσον από δρύς πυκνοπαταγμένας όπως εις τά άκαλλίεργητα δάση. Ή μικρά αίθουσα γεμάτη από πολύτιμα πράγματα έχει κάποιαν σκοτεινήν λαμπρότητα, εξ αίτίας τών άμαυρών ύφασμάτων, τών όποιων τά χρώματα εινε άπροσδιόριστα, και τά όποια τήν στολίζουν παντού. Και επαναδλέπω εκεί τήν νύμφην, ένδυμένην με άσπρο φόρεμα, με μακρόν λευκόν πέπλον, νά κάθεται και νά ζωγραφίζη επάνω εις περγαμηνήν, με λεπτότητα και εύκολίαν, θαυμασίας άρχαϊκάς εικόνας, εις τās όποιας κυριαρχεί ό χρυσός, κατά τόν βυζαντινόν τρόπον : Εργάζεται τό εξώφυλλον ενός βιβλίου λειτουργίας, τό όποιον έχει προσδιορισθή διά ένα μητροπολιτικόν ναόν. Τό άσπρο φόρεμα τής νύμφης εινε ανατολικού σχήματος, ύφασμένον με άργυράς κλωστας. Άλλά τό πρόσωπον, τό όποιον περιτριγυρίζεται από τόν διαφανή πέπλον, έχει κ'άτι τό λεπτόν και γλυκύ, τό όποιον άνήκει εις τούς λαούς τού Βορρά. Και όμως εις όλα βοσλεύει τόσο τέλεια άρμονία, ώστε νομίζει κανείς ότι τό φόρεμα αύτό έφευρέθη άκριβώς διά τήν νύμφην, όπου τό φορεΐ. Διά τήν νύμφην, ή όποια έγραφέ ποτε κάπου. Τό ένδυμα δέν εινε πράγμα άδιάφορον. Σās κάμνει κομψοτέχνημα ζωντανόν, όταν έσθε τό στόλισμα τού στολισμóσ σας.

Με ποιάς λέξει, νά περιγράψω τά χαρακτηριστικά τής βασιλείας αύτης; Πόσον τό πράγμα εινε λεπτόν και δύσκολον νομίζω ότι αί κοιναί εκφράσεις, τās όποιās θά μετεχειρίζομαι όμιλών δι' άλλην, γίνονται άμέσως άνευλαβείς, τόσο επιβάλλεται ό σεβασμός,

καιτα, ίσως θά ύπέφερα τήν τύχην μου, όπως τήν ύποφέρουν τόσοι άλλοι δυστυχεΐς, ως έγώ. Έάν δέν εγνώριζα και δέν είχα σχηματίσει τήν πεποθήσιν ότι ή Σόνια εινα θυμα και όχι ένοχος, ίσως θά επάλαια και έγώ κατά τών δύο σας, ίσως θά τήν έμίσουν, και θά εξήτουν νά εκδικηθώ. Άλλά τώρα όπου ειξέρω ότι δι' έμέ όλα ετελείωσαν, τώρα...

Ή Έλένη ή όποια, έως τήν στιγμήν αύτήν είχε κρατηθή και μόνον ή φωνή της έτρεμεν, δέν ήμπόρεσε νά εξακολουθήσθ. Τής έφαινετο ως ή γλώσσά της νά είχε κολλήσει εις τόν ουρανίσκον της, ως κάτι νά ερράγιζε μέσα εις τήν ψυχήν της. Τά μάτια της τά όποια ως τήν στιγμήν αύτήν έφαινετο νά εφλεγεν ό πυρετός, διά μιχς έγέμισαν δάκρυα και ένας λυγμός ακράτητος εξέφυγεν από τό στήθος της.

Ό Άλέκος, ό όποιος τήν ήκουσεν ώχρός και πολύ συγκινημένος, ό όποιος διά πρώτην φοράν ίσως εσεκέπετο πόσον

όταν πρόχεται δι' αύτήν. Ή αιώνια νεότης εινε εις τό μειδιάμα της, εις τās ως πέταλα τριανταφύλλου μάγουλά της, και λάμπει εις τά κατάσπρα δόντια της. Άλλά τά θαυμάσια μαλλιά της, τά όποια φαινοται διά μέσου τού πέπλου, τού κεντημένου με άσπρα άσημένα, εινε σχεδόν άσπρα!... «Τά άσπρα μαλλιά, έγραψες εις τās Σκέψεις της, εινε τά λείψανα τών άφρών, τά όποια σκεπάζουν τήν θάλασσαν μετά τήν καταιγίδα».

Και πώς νά εκφράσω τό μοναδικόν θέληγτρον τού βλέμματός της, τών καθαρών στακτιών ματιών της κάτω από τό πλατύ μέτωπον, τό σημεϊόν τούτο υπεράτης εύφυας, άτελειώτου βαθύτητος, διακριτικής και συμπαθητικής οξύτητος και πόνου και μεγίστου ούκτου! Ή εκφρασις τού προσώπου αύτου εινε πολύ εμετάβλητος σχεδόν πάντοτε μειδιζ. — «Αυτό άποτελεί μέρος τού ιδιαίτερου μας βόλου, μου ειπε μίαν ήμέραν, νά μειδιώμεν διαρκώς, όπως τās εΐδωλα». Άλλά τό μειδιάμα αύτό τής βασιλίσης έχει διαφόρους άποχρώσεις: ένίοτε εινα πραγματική εύθυμία, σχεδόν παιδική, πολύ συχνά εινε μειδιάμα ύπομονετικής μελαγχολίας, — άλλοτε άπεριορίστου λύπης.

Από τās λύπας αί όποιας έκαμν ν' άσπρίσουν τά μαλλιά της βασιλίσης αύτης, μίαν γνωρίζω, — τήν όποιαν δύναμαι καλλίτερα από κάθε άλλον νά έννοήσω, και τήν όποιαν μου επιτρέπεται νά ειπω: εις τό μέσον τού μεγάλου κήπου ενός άνακτόρου, με ώδήγησαν κατά διαταγήν της εις τόν τάφον γεινός μικρās πριγκηπίσης, ή όποια τής όμοιάζεν, ή όποια είχε κληρονόμησει τά χαρακτηριστικά της και τό ώραϊόν πλατύ μέτωπόν της.

Επι τού τάφου εδιάβασα τό χωρίον αύτό τού Εύαγγελίου: «Μη κλαίετε, δέν άπέθανε, κοιμάται». Και πράγματι τό μικρόν άγαλμα τό πλαγιασμένον, εφάνετο ότι έκοιμάτο ήσυχα κάτω από τό μαρμαρένιο φρέμα του.

«Μη κλαίετε». Και όμως ή μητέρα τής μικρās κοιμωμένης κλαίει άκόμη, κλαίει με πικρά δάκρυα τό μοναδικόν παιδί της. Και ίσού μιά φράσις της, τήν όποιαν συχνά ένθυμούμαι, ως νά τήν επανέλαβανεν έντός μου μία φωνή με πένθιμον βραδυτητα: «Ένα σπίτι χωρίς παιδιά εινε κώδων χωρίς σήμαντρον: ό ήχο: ό όποιος κοιμάται θά ήτο ίσως ωραιότατος εάν, κάτι ήδύνατο νά τόν εξυπνήσθ».

Ω! πώς ένθυμούμαι και τās έλάχιστας στιγμάς τών εκλεκτών αύτών συνομιλιών, μέσα εις τήν σκοτεινήν έκείνην αίθουσαν, με τήν άσπροεντυμένην έκείνην βασίλισσαν. Εις τήν αρχήν τών σημειώσεων αύτών, τήν ώνόμασα νύμφην. Τούτο έκαμα διά νά δείξω ένα άνώτερον. Έπειτα νομίζω ότι τό όνομα αύτό τής νύμφης, υπό τήν σημασίαν όπου τό έννοώ, άρμόζει καλά εις τήν γυναικα αύτήν—Νέα με μαλλιά άσπρα, ή όποια μειδιζ με άκραν άπελπισίαν: κόρη τού Βορρά και βασίλισσα τής Ανατολής, ή όποια όμιλεί όλας τās γλώσσιδιαιτέραν μουσικήν εκάστην, πάντοτε θελκτική, ήκουσα τό μέγε-

δοκος και σκληρός ύπηρξε με τήν άγαθήν και εύγενή αύτήν ύπαρξιν, εξήτησε νά τήν σύρη επάνω του, και νά στεγνώσθ με φιλά τά δάκρυά της. Ή Έλένη όμως όπισθοχώρησε και από ώχρά όπου ήτον, έγινεν άμέσως κατακόκκινη. Δέν ήθελε τόν οίκτον τού άνθρώπου αύτου, άλλ' οΰτε τήν ελεημοσύνην τών περιπτύξιών του. Εΐξυρεν ότι, εάν άφίνετο νά άποπλανηθί από ώραϊα λόγια, ή ζωή αύτή ή κολασμένη θά παρετεινετο μόνον, χωρίς νά αλλάξθ. Και αύτή ήτο άποφασισμένη νά θέσθ έν τέρας εις όλην αύτήν τήν, τραγικήν κατάστασιν, ήτο άποφασισμένη νά τελειώσθ με τήν ανυπόφορον αύτήν ζωήν. Έπειτα ή Σόνια θά είχε λάβει τό γράμμα της και δέν ήννόει με κανένά τρόπον νά τήν κάμθ νά πιστεύσθ, ότι δέν ήτο ειλικρινής μαζή της.

Απέσυρε λοιπόν με όρμήν τά χέρια της από τās ιδικά του και με κάποιαν τραχύτητα, ειπεν: Δέν είμαι παιδάκι μικρό,

χάρισμα νά σκορπίζη γύρω της, ένίοτε και μόνον με τό καλόν μειδιάμα της, εύεργετικήν γοητείαν ή όποια ένθαρρύνει και παρηγορει.

Βλέπω λοιπόν με τόν νοϋν τήν βασιλίσσαν με τόν μακρόν πέπλον. Εϊνε έμπρός εις τόν πίνακά της και μου όμιλεί, ένψ τό άρχαϊκόν σχεδίων, τό όποιον φαίνεται ότι βγαίνει τόσο φυσικά κάτω από τά δάκτυλά της, ζωγραφίζεται επάνω εις τήν περγαμηνήν τού προσευχητηρίου. Πλησίον τής Μεγαλειότητός της κάθονται δύο ή τρεις νεαί, αί δεσποινίδες τής τιμής, κορίτσια μελαγχροινά, τών όποιων τό ανατολικόν ένδυμα εινε παραδόξως χρωμάτων, όλον χρυσοκέντητον. Διαβάζουν ή κεντοϋν επάνω εις μεταξωτόν ύφασμα, μεγάλα άνθη με άρχαϊκούς χρωματισμούς: σηκόνουν πότε, πότε, τά μάτια των, όταν ή όμιλία όπου άκούουν τās ένδιαφέρει περισσότερο. Ή θέσις τήν όποιαν ή Μεγαλειότης της μου δίδει συνήθως εινε άπέναντί της, πλησίον εις ένα παράθυρον τού όποιου τό μεγάλον κρύσταλλον, δίδει τήν ιδέα άνοιγματος εις τόν έλεύθερον άέρα τού πέριξ δάσους. Από λεπτόν αισθημα καλλιτέχου ο βασιλεύς άψησε τό δάσος άγριον, παρθένον: είκοσι βήματα μακράν από τό παλάτι του, από τά παράθυρα τών βασιλικών δωματιών δέν βλέπουν άλλο από γιγαντιαία έλατα, ή μεγάλας πρασίνους εκτάσεις, τās δασωμένας κορυφάς τών Καρπαθίων.

Ένθυμούμαι φράσεις όλας τής βασιλίσης και τόν γλυκόν μουσικόν τόνον των. «Όμιλούσα σιγά διότι μέσα εις τήν αίθουσαν αύτήν ήτο ως νά εύρισκόμεθα εις εκκλησίαν. Ένθυμούμαι άκόμη τήν σιωπήν ή όποια ήκολούθει λόγους βαθείς, ών ή έννοια εφίνετο ότι παρευτεινετο μέσα εις τήν ήσυχίαν αύτήν. Και τότε, εις τās διαστήματα αυτά, ήκουα τόν μακρυνόν ήχον τής σάλπιγγος εις τό δάσος. Ήτο φθινόπωρον και ένθυμούμαι και τήν μικράν αύτην ήπιτομείριαν: αί τελευταία πεταλούδαί, αί τελευταία μιλαιί, αί όποιας είχεν εισέλθει άπερισκέπτος μέσα εις τό πολυτελές δωμάτιον διά ν' άποθάουν, έκτυποϋσαν με τās περά των, πολύ κοντά μου, τό μεγάλο κρύσταλλον τού παραθύρου.

Εϊπον ότι ή φωνή τής βασιλίσης ήτο μουσική, — και μουσική τόσον δροσερά, τόσον νέα! Νομίζω ότι οΰδέποτε ήκουσα ήχον φωνής παρόμοιον με τόν ιδικόν της, οΰτε ποτε άλλοτε ήκουσα νά διαβάξθ κανείς με τόσον θέληγτρον. Τήν επομένην τής άρίζεώσ μου, ή Μεγαλειότης της εξέφρασε τήν περιέργειαν, νά γνωρίσθ τήν έντύπωσιν μου, διά ποιήματά τινα γερμανικά, νέα δι' έμέ: «Ό γραμματεΰς της μου ειπε εις ιδιαιτέραν μεταξύ μας όμιλίαν: «Εάν ή βασίλισσα τά διαβάξθ μόνη δέν θά δυνηθίτε νά κρινετε. «Ό,τι δήποτε και αν διαβάξθ ή βασίλισσα, φαίνεται πάντοτε θαυμάσιον, όπως και διά τās άσματα όπου τραγουδεί: άλλ' εάν πάρετε τό βιβλίον έπειτα διά νά τό αναγνώσετε μόνος, δέν εινε πλέον τό αυτό πράγμα και έχετε τελείαν άπογοήτευσιν.

Κατόπιν ήδυνήθην νά κρίνω πόσον ή ειδοποίησις αύτη ήτο άκρι-

Αλέκο, άλλ' οΰτε ή εύπιστος και χωρίς θέλησιν και χαρακτθρα, όπως με είξυρες έως τώρα. Και με κάποιαν σκληρότητα εις τήν φωνήν, προσέθηκε: είμαι άποφασισμένη, θέλω, έννοώ νά τελειώνωμεν...

Ό Άλέκος ό όποιος δέν έπερίμενε τήν αντίστασιν αύτήν, έσηκώθη και αύτός όρθός και τό βλέμμα του διά μιχς έγινε σκληρόν... Άλλ' ένψ ήνοιγε τό στόμα διά νά εκστομίσθ, τίς οίδε, ποίαν τραγειάν λέξιν, από τό συνειθισμένον λεξιλόγιόν του, τό όποιον μετεχειρίζετο διά τούς ύπ' αύτόν, άμέσως εκρατήθη και τό βλέμμα του ήλλαξθ. Ή Έλένη όρθή ως ήτο και άφοβος και σχεδόν προκλητική, τού εφάνει έντελώς διαφορετική, έντελώς ξένη από τήν γνωστήν του Έλένην, τήν δειλήν και φοβισμένην, τήν Έλένην, ή όποια έτρεμεν ως δούλη και ή όποια δέν είξυρε νά ειπθ ποτε όχι. Τού εφάνει ως νά είχε γίνει ύψηλοτέρα κατά μίαν σπιθαμήν, ως διά μιχς νά

βή. Όταν είχαν τήν εύτυχίαν νά παρευρεθώ εις τήν άνάγκωσιν, όπου έκामνε ή Μεγαλειότης Της εις τās κυρίας της επί των τιμών, κεφαλαίων των ενός βιβλίου μου, δέν άνεγνώριζα πλέον τό έργον μου, τόσον μου εφαινετο εξωραϊσμένον, μεταμορφωμένον

Από όλον αύτόν τόν πύργον τού Σιναϊα, ό όποιος φαίνεται εις τό μέσον τού δάσους αύτου, ως όραμα καλλιτέχου τό όποιον επραγματοποιήθη διά μαγικής ράβδου, τίποτε δέν έμεινε τόσο καθαρώς άποτυπωμένον εις τήν μνήμην μου όπως ή μικρά αύτή αίθουσα τής βασιλίσης. Ένθυμούμαι άοριστάς όλον τόν άλλον πλούτον των αίθουσών και διαδρόμων, με τās μακράς σειράς των άρχαϊων πανοπλιών, άλλα τό διαμέρισμα αύτό όπου ή βασίλισσα μ' εδέχετο ένίοτε, εύρίσκεται πάντοτε πρό των όρθωμάτων μου, και εκεί κατά προτίμησιν αγαπώ νά ένθυμούμαι τήν βασίλισσαν αύτήν τής όποιας ήμουν ζένος. Όταν έπερπατούσε διά μέσου τής αίθούσης, ή λευκότης τής ένδυμασίας της εξαχώριζεν άνάμεσα εις τās σκοτεινά έπιπλα. Όταν εκάθθητο και ειργάζετο, από τήν θέσιν όπου μεΰ είχε δώσει, τήν πρώτην ήμέραν και τήν όποιαν κατά προτίμησιν έπερνα πάντοτε, έβλεπα τό πρόσωπόν της και τόν πέπλον της νά διαγράφονται ως φανταστικά έμπρός από ένα θαυμάσιον πίνακα τού Delacroix: Τόν έντασιμόν τού Χριστού. Και πάντοτε, εκάθηντο δεξιά και άιαστερά της δύο νεαί, αί όποιας συνεπλήρουν με τās ανατολικά των φορέματα τήν εικόνα αύτήν τήν όποιαν θά επεθύμουσι νά ζωγραφίσω.

Κατά διαστήματα ήλλοζαν αί μικραί αύται δεσποινίδες επί των τιμών, δλαι έντελώς διαφορετικά, ή μία με τήν άλλην και κατά τήν φυσιογνωμίαν και κατά τό ύφος. Όταν ή μία είχε φύγει, εις τό βάθος, εις τήν εισοδον εφαινετο μία νέα, ή όποια επρωχώρουμε χωρίς θόρυβον, αφού έκामνε πρώτον τήν μεγάλην υπόκλισιν τής αούλης: έπειτα ήρχετο και έφιλούσε τό χέρι τής βασιλίσης, — και ένίοτε εκάθητο κατά γής και άκουμπουσε τό κεφάλι εις τās γονάτά της με τρυφερότητα και σεβασμόν. — Και ή βασίλισσα τότε με μητρικόν μειδιάμα γεμάτον μελαγχολίαν έλεγε: «Εϊνε αί θυγατέρες μου». Νομίζω εκείνο όπου έκामνε τό μοναδικόν θέληγτρον τού μειδιαματος αύτου ήτο ή μεγάλην καλοσύνη της.

Και επειδή ένθυμούμαι επίσης πολύ καλά όλας τās νεάς, αί όποιας τήν πρώτην ήμέραν μου έδιδαν τό χέρι διά νά με κατημερίσουν με τόσον απλότητα, με τόσον χαριν θελκτικήν, και με τόσον καλήν οικειότητα! Έξεπλαγήν νά τās άκούω όλας, παρά τό Ανατολικόν των φόρεμα, νά όμιλουν εις καθαράν γαλλικήν δι' όλην τήν νέαν πνευματικήν κίνησιν, ως Παρισιναί τού καλλιτέρου κόσμου, — ίσως καλλίτερα από τās άληθινάς Παρισινάς τής ήλικίας των. Ήσθανετό τις ότι ή βασίλισσα είχε μορφώσει εις τήν σχολήν της τās νεάς αυτές τής ρουμολικής άριστοκρατίας, τής όποιās ή γαλλική εινε ή συνήθης γλώσσα.

έγινετο από τίποτε άνθρωπος, και άνθρωπος όχι κοινός, αλλά προσωπικότης ισχυρά, ή όποια έπεβάλλετο, ή όποια ήδύνατο να διδάη και όχι να λαμβάνη διαταγάς. "Επειτα αναμμένη ως ήτο, με τὰ μάτια της άστραποβολούντα, με τὰ μάγουλα και τὰ αυτιά κατακόκκινα, με τὰ μαλλιά της άτακτα επάνω εις τὸ μέτωπον, τὸ υπερήφανον και εύγενές, τοῦ εφάνη ώραία, πραγματικῶς ώραία. Κάτι τὸ όποϊον ώμοιάζε με πάθος πρὸς τὸ ώραϊόν της, αν όχι με έρωτα πρὸς τὴν γυναίκα, εξύπνησε διὰ μιᾶς μέσα του.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ως ήτο διατεθειμένος δὲν ήσθάνετο βεβαίως καμμίαν διάθεσιν να όμιλῃ περὶ χωρισμοῦ. Τὸ αἶσθημα, τὸ όποϊον εκυριαρχούσεν εις τὴν ψυχὴν του και υπέτασσε τὸ πνεῦμά του, ήτο ένας πόθος ακράτητος να ριθῆ εις τὸς πόδας τῆς ώραίας επαναστάτιδος, να τῆς υποσχεθῆ τὰ πάντα και να συμπυλιωθῆ μαζί της υπό εϊονδήποτε όρον, τὸν όποϊον ως πάντοτε δὲν θὰ εφύλαττε. "Η Ελένη, ή όποια εἶχεν ιδεῖ άλλοτε τὸν άνδρα της να βλέπῃ τὴν Σόνια με τὰ βλέμματα αὐτά, ήσθάνθη ότι, εἴαν δὲν απεσύρετο, θὰ ήναγκάζετο να ενδώσῃ.

Χωρὶς λοιπὸν να εἰπῆ λέξιν έτρεξε πρὸς τὴν θύραν και με τὸ καπέλλο ως ήτο ακόμη ενδυμένη κατήλθε τρέχουσα, ως να εκυνηγᾶτο από λεγεῶνα έχθρῶν. "Ο Αλέκος τὸσον ολίγον επερίμενεν δ,τι συνέθη, ώστε δὲν εσκέφθη κἄν ότι ήδύνατο να τρέξῃ όπισω της. "Αλλως τε υπέθεσεν ότι διὰ τὸν αποφυγῆ θὰ εἶχε καταφύγει εις τὴν τραπεζαρίαν ή εις καμμίαν αἴθουσαν τοῦ ξενοδοχείου, και ότι μετὰ τὸ πρόγευμα θὰ εσυνέχιζαν τὴν όμιλίαν των.

"Η Ελένη όταν εύρέθη μόνη εις τὸν δρόμον, μέσα εις τὴν κίνησιν και τὴν ζώην, ήσθάνθη ως μίαν μεγάλην ανακούφισιν. "Ηρχισε να τρεχῃ πρὸς μίαν διεύθυνσιν άριστον, χωρὶς να εἰξεύρῃ οὔτε ποῦ πηγαίνει, οὔτε τι θὰ εἰκαμεν. "Όταν επεριπάτησεν ἐπὶ δέκα λεπτά, χωρὶς κανεὶς να τὴν ενοχλήσῃ και εἰπεισθη ότι δὲν παρηκολουθεῖτο από τὸν άνδρα της, εφώναξε μίαν ἄμαξαν και έριψεν εις τὸν άμαξηλάτην τὴν διεύθυνσιν τῆς Ρωσικῆς Πρεσβείας.

Μέσα εις τὴν ἄμαξαν ήρχισε να σκέπτεται τι θὰ εἴητε, παρουσιαζομένη πρὸ τοῦ Ρώσου πρεσβευτοῦ. Τὸ γράμμα της διὰ τὴν Σόνια εἶχε στείλει τὴν προηγουμένην, ταχυδρομικῶς, κατελήφθη δὲ από αληθῆ άγωνίαν, με τὴν ιδεάν ότι θὰ εύρίσκετο μόνη απέναντι προσώπων επισήμων. "Όταν ή πρώτη στενοχωρία της εμετριάσθη, εσκέφθη ότι ήμπορούσε να ερωτήσῃ, εἴαν τὸ αποσταλὲν γράμμα της διεβιάσθη πρὸς τὴν Σόνια και εἴαν ήτο δυνατόν να τῆς δώσουν τὴν διεύθυνσιν της.

Αὐτὸ ήτο αρκετόν. "Αλλως τε έπρεπε να ιδῆ τὴν Σόνια και να ζητήσῃ από αὐτὴν να τὴν συνδράμῃ διὰ να πραγματοποιήσῃ τὴν απόφασίν της.

ΤΑ ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΣΑΣ

Τώρα με τὰ χειμερινὰ φορέματα τοῦ συρμοῦ και με τὰ δῶρα τοῦ Νέου Έτους τίθενται πάλιν εις ενεργσίαν οἱ ταρτάδες και τὰ μεταξωτά της κ. Δραμητινοῦ, τῆς όποιας ή έργασία προήχθη εις τελειότητα και στερεότητα μοναδικήν.

Αἱ τιμαὶ της δὲ εἶναι τὸσον λογικαί, ώστε καταντᾶ, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν της στερεότητος τῶν υφασμάτων της, να συμφέρουν μάλλον μεταξωτὰ φορέματα και υποκαμισάκια, αγοραζόμενα παρὰ τῆς κ. Δραμητινοῦ παρὰ μάλλινα φορέματα.

Τὸ έργοσυσσίον της κ. Δραμητινοῦ εύρίσκειται πάντοτε ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων απέναντι τῆς Ἀγγλικῆς εκκλησίας, δέχεται δὲ και παραγγελίας από τὰς επαρχίας.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ

Τὰς ήμέρας αὐτὰς ὅπου τὸ ψῦχος επιβάλλει τὰς μουσικὰς και χορευτικὰς συγκεντρώσεις και ὅπου τὰ πιάνα, τὰ όποια σιγοῦν τὸ θέρος γίνονται και πάλιν οἱ καλλίτεροι μας σύντροφοι, νομίζω ότι κάμνω μεγάλην χάριν εις τὰς άναγνωστρίας μου συνιστώσα εις αὐτὰς τὸν γηραιὸν χορδιστὴν πιάνων κ. I. B. Decarli, εκείνον τὸν όποϊον τὸ Ἀρσάκειον, και τὸ Ὠδεϊὸν Ἀθηνῶν χρησιμοποιεῖ διὰ τὰ πιάνα του. Εἶναι ἀνάγκη τὰ πιάνα να κουρδίζωνται τακτικά και καλά, διότι με πιάνο ακουρδιστον ή μουσικὴ μεταβάλλεται εις κόλασιν και τὰ πιάνα καταστρέφονται. Τὸ έργαστήριον τοῦ κ. Decarli εύρίσκειται εις τὴν πλατείαν τῆς Ἐλευθερίας αρ. 1. "Ο κ. Decarli επιδιορθώνει και παλαιὰ πιάνα τὸσον τελείως, ώστε να γίνωνται καλλίτερα από εντελῶς καινούργια.

ΔΙΑ ΤΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Δὲν υπάρχει τροφή, θρεπτικώτερα και ωφελιμώτερα τοῦ γάλακτος. Ἀλλά και δὲν υπάρχει μέσον δηλητηριάσεως τοῦ ὀργανισμοῦ και καταστροφῆς τῆς υγείας, ὅσον τὰ μολυσμένα και νοθευμένα γάλατα.

"Η μεγάλη ιδία θνησιμότης τῶν μικρῶν παιδιῶν, οφείλεται εις δηλητηριάσεις βαθμιαίας προερχομένης από τὸ γάλα. Ἴδου διατι θεωροῦμεν καθήκόν μας να συστήσωμεν εις τὰς άναγνωστρίας μας τὰ γαλακτοπωλεῖα, τὰ δυνάμενα να προμηθεύσουν άγνὸν και ἄδολον γάλα, ιδίᾳ διὰ τὰ παιδιά.

Τὸ γαλακτοπωλεῖον Βερνίτσα παρὰ τὴν πλατείαν τῆς Ὀμονοίας κάτω τὸ από τὸ ξενοδοχεῖον ή Ἑλλάς, διακρίκομενον διὰ τὴν καθαριότητα διατηρεῖ εις τὸ βουστάσιον του ιδιαίτερον τμημαάγελάδων, τὰς όποιας τρέφει και περιποιεῖται κατὰ τὸ γνωστὸν σύστημα Lister κατὰ τὸ υπόδειγμα τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, και Τερρέστη πρὸς παροχὴν γάλατος υγιεινοῦ και εξαίρετικῶς θρεπτικοῦ διὰ τὰ μικρὰ παιδιά.

Εἶναι βεβαίως τὸ πρῶτον έργοστάσιον, τὸ όποϊον εμερίμνησεν εις τὴν υγείαν και ευεξίαν τῆς παιδικῆς ηλικίας, διὰ τὸ όποϊον και δικαίως απέκτησε τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν μητέρων, αἱ όποιαί προμηθεύονται τὸ γάλα των ἐξ αὐτοῦ.

ΣΥΝΤΑΓΗ

Γλυκὸ φράπα. Καθαρίζετε τὴν φράπα από τὸ λεπτὸν κίτρινον φλοῦδι της, ἀλλὰ ελαφρά, ώστε να μείνῃ και ἄρωμα και γεῦσις. "Επειτα αφαιρεῖτε ὅλον τὸ εσωτερικόν της και κόψετε αὐτὴν εις μεγάλα κομμάτια. Τὴν ζυγίζετε και τὴν βάζετε να πάρῃ μίαν βράσιν μόνον. "Επειτα τὴν βγάζετε από τὸ νερόν, στίβετε ἀνὰ ἓνα κομμάτι. Βάζετε, εἴαν εἴχετε μίαν ὀκ. φράπα τρεῖς ὀκ. ζάχαρι να δέσῃ, τὴν αφίνετε να κρῶσῃ και έπειτα βάζετε τὴν φράπα μέσα και τὴν αφίνετε μίαν νύκτα. Τὴν επαύριον τὴν βάζετε εις τὴν φωτιάν να δέσῃ εις τὸ τέλος προσθέτετε τὸ ἀνάλογον λεμόνι.

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

"Από προχθές ήρχισεν μικρὰ Ἐκθεσις έργων τῶν μαθητριῶν τῆς Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς εις τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου αρ. 26 γραφεῖα της. Τὰ έργα ταῦτα χρήσιμα και πρακτικά διὰ χρῆσιν κυριῶν, κυριῶν και παιδιῶν, ἀλλὰ και καλλιτεχνικά κατ' ἐξοχήν, εἶναι ώραϊότατα και εύθυνα δῶρα διὰ τὰς ήμέρας αὐτὰς τῶν εορτῶν. "Η Ἐκθεσις εἶναι καθ' ἐκάστην ἀνοικτὴ από τὸ πρωὶ εἰς τὸ βράδυ, οφείλουν δὲ να τὴν επισκεφθοῦν ὄλοι και ὄλοι πρὶν να κάμουν τὸν συνήθη γύρον των τὰς ήμέρας αὐτὰς ἀνὰ τὰ μαγαζεῖα.

Ἐκτιθέμενα εἶδη εἶναι: γυναικειᾶς και παιδικῆς ενδυμασίας ἐν γένει. Καπέλλα επίσης κυριῶν και παιδιῶν. Λαιμοδέεται ἀνδρικοὶ και γυναικειοὶ εύθηνότατοι. Εἶδη γραφεῖου, τουαέτας, και ἐν γένει κομψοτεχνήματα εις τιμὰς άσυγκρίτως κατωτέρας τῶν συνειθισμένων.